

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14682/2023
29.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љуба Дамјанић, адвокат из ..., против туженог „Нови Сад – Гас“, доо Нови Сад, чији је пуномоћник Александар Тодоровић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2947/22 од 22.12.2022. године, у седници одржаној 29.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2947/22 од 22.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 26557/20 од 24.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 2.748.208,00 динара на име коришћења гасоводне мреже за проток гаса у ... у насељу ... за период од 10.05.2003. године до 10.03.2017. године, са каматом од 07.03.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 581.191,00 динар. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име вредности изведених грађевинских радова и уграђеног материјала на гасоводној мрежи на ... у ..., површине 3057 м исплати износ од 43.746 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате са каматом од дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2947/22 од 22.12.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена, а жалба туженог усвојена, па је првостепена пресуда преиначена у побијаном усвајајућем делу (став први изреке) и у делу одлуке о трошковима парничног поступка (став 2. изреке), тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 2.748.208,00 динара на име коришћења гасоводне мреже за проток гаса у ... у насељу ... за период од 10.05.2003. године до 10.03.2017. године, са каматом од 07.03.2022. године до исплате и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова првостепеног

поступка исплати износ од 971.404,00 динара, док је у побијаном одбијајућем делу (став трећи изреке) првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. и члана 403. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“, бр.10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 1991. године до 1994/1995 године од својих личних средстава, уз сагласност тадашњег руководства ДП „Нови Сад Гас“, изградио гасну мрежу на ... у ..., у укупној дужини од 3057 м, коју мрежу је тужени спојио на своју главну гасну мрежу и на исту прикључио потрошаче на Парничне странке нису уговором регулисале своје међусобне односе поводом изградње предметне гасне мреже. Гасна мрежа је и данас у функцији у оном стању како ју је тужилац изградио, а тужени није тужиоцу надокнадио вредност радова и материјала на изградњи мреже, нити му је платио било какву накнаду за њено коришћење. Интерес тужиоца за изградњу ове гасне мреже био је тај што је на подручју ... имао много земље, коју земљу је парцелисао и продавао, а купцима је одговарало да постоји прикључак за гас, док је интерес туженог, који у то време није имао средстава за изградњу ове мреже, био да тужилац изгради од својих средстава гасну мрежу, а да тужени прикључи потрошаче, те да је прећутни договор са тадашњим руководством туженог био да се тужиоцу једног дана, када се скупе средства, надокнади вредност ових радова. Из налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке првостепени суд је утврдио тржишну вредност изведених грађевинских радова и утрошеног материјала на изградњи деонице гасоводне мреже и накнаде за коришћење гасоводне мреже за дистрибуцију природног гаса на ... за тражени период.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца, налазећи да је основан приговор застарелости потраживања тужиоца на име вредности изведених грађевинских радова и уграђеног материјала на деоници гасоводне мреже, применом члана 371. Закона о облигационим односима (ЗОО), с обзиром да је утврдио да је тужилац предметну гасоводну мрежу изградио у периоду од 1991. године до 1994/1995 године, када је тужени и фактички преузео мрежу и пустио гас кроз њу, па како је тужилац тужбу понео 07.05.2013. године, закључио је да је ово потраживање тужиоца застарело, с обзиром да је протекао општи рок застарелости потраживања од 10 година из члана 371. ЗОО. Одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду на име коришћења гасоводне мреже, првостепени суд је усвојио овај тужбени захтев тужиоца, с обзиром да тужени од дана када је фактички преузео гасну мрежу тужиоца односно кроз исту пустио гас, па до данашњег дана несметано користи ову гасну мрежу за дистрибуцију гаса до потрошача

на ... у ..., за шта је наплатио прикључке и наплаћује накнаду за коришћење гаса. Првостепени суд је сматрао да иако између парничних странака није закључен посебан уговор сходно члану 12. став 2. раније важећег Закона о транспорту, дистрибуцији и коришћењу природног гаса којим би се приликом преузимања предметне гасне мреже у основно средство туженог регулисала права тужиоца, као инвеститора, сматрао је да тужилац основано од туженог потражује накнаду на име коришћења гасоводне мреже, а чију висину је утврдио на основу налаза и мишљења судског вештака.

Другостепени суд је одлучујући о жалбама парничних странака потврдио првостепену пресуду у делу у коме је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име вредности изведених грађевинских радова и уграђеног материјала на гасоводној мрежи исплати износ од 43.746 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате са каматом од пресуђења до исплате, јер је сматрао да је првостепени суд правилно оценио приговор застарелости овог потраживања тужиоца, правилном применом материјалног права. Међутим, одлучујући о жалби туженог у делу у коме је тужени обавезан да тужиоцу на име коришћења гасоводне мреже за проток гаса у ... у насељу ..., исплати износ од 2.748.208,00 динара, преиначио је првостепену пресуду и одбио, као неоснован овај тужбени захтев тужиоца, применом одредби Закона о транспорту, дистрибуцији и коришћењу природног гаса („Сл. гласник РС“, бр.66/91 и 12/96,), који се примењивао у време изградње предметне гасоводне мреже. Ово, јер парничне странке нису уговором регулисале своја међусобна права и обавезе, с обзиром да из наведеног закона произлази да су морала бити закључена два уговора у писменој форми између парничних странака, те да тужилац нема својство инвеститора или суинвеститора, нити својинска права на гасоводној мрежи односно спорном делу гасовода, а следом чега би имао основа да тражи накнаду за коришћење истог.

По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд применио материјално право.

Тужилац од туженог потражује накнаду на име вредности изведених грађевинских радова и уграђеног материјала на гасоводној мрежи на ... у ..., дужине 3057 м и накнаду за коришћења те гасоводне мреже за период од 10.05.2003. године до 10.03.2017. године.

Супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно закључили да је застарело потраживање тужица накнаде на име вредности изведених грађевинских радова и уграђеног материјала на делу гасоводне мреже на ... у Наиме, код утврђеног да је тужилац у периоду од 1991. до 1994/1995 године из својих личних средстава, уз сагласност тадашњег руководства ДП „Нови Сад Гас“ изградио гасну мрежу на ... у ..., у дужини од 3057 м, коју је тужени спојио на своју главну гасну мрежу и на исту прикључио потрошаче на ..., па с обзиром на то да је предметна мрежа грађена у периоду од 1991. године до 1994/1995 године (када је гас и пуштен кроз мрежу), да је тужба поднета 07.05.2013. године, то је правилан закључак нижестепених судови да је ово потраживање тужиоца застарело, правилном применом члана 371. ЗОО, јер је од изградње до подношења тужбе прошло више од 10 година.

Правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде за коришћење

гасоводне мреже за период од 10.05.2003. године до 10.03.2017. године, правилном применом одредби Закона о транспорту, дистрибуцији и коришћењу природног гаса („Сл. гласник РС“, бр.66/91 и 12/96), који се примењивао до 2004. године, када је донет Закон о енергетици, који је регулисао ову област. Према наведеном закону и то члану 12. став 1., ако у изградњи гасовода учествују потрошачи природног гаса улагањем финансијских средстава, права и обавезе тих потрошача и предузећа које обавља делатност транспорта, односно дистрибуције природног гаса, утврђује се уговором којим се уређује нарочито: услови и начин изградње гасовода, трошкови и начин обезбеђивања средстава за ту изградњу, као и права по основу њиховог учешћа у финансирању и изградњи гасовода у складу са посебним законом. Уколико је инвеститор гасовода друго правно лице или физичко лице, предузеће које обавља делатност транспорта, односно дистрибуције природног гаса, преузима гасовод у своје основно средство о чему то предузеће и инвеститор закључују уговор, којим се поред осталог утврђује право инвеститора на удео укупног капитала предузећа, односно друга права у складу са посебним законом (став 2. истог члана). С обзиром на то, како је то правилно закључио другостепени суд, овим законом је омогућено физичком лицу да инвестира у изградњу гасоводне мреже, уз обавезу да са предузећем за дистрибуцију природног гаса претходно уговором утврди услове и начин изградње гасовода, трошкове и начин обезбеђивања средства за ту изградњу, као и права пословног учешћа у финансирању изградње гасовода у складу са посебним законом. Уколико је физичко лице било инвеститор гасовода морао се закључити и уговор између физичког лица као инвеститора и предузећа за транспорт природног гаса којим предузеће преузима у основно средство гасовод и којим се регулишу међусобна права странака уговорница. Стога, с обзиром на то да странке нису регулисале своје међусобне односе везано за изградњу гасоводне мреже, правилан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на тражену накнаду, са којих разлога су неосновани наводи ревизије тужиоца о погрешној примени материјалног права.

Врховни суд није ценио наводе ревизије којима се оспорава оцена изведених доказа, јер се њима заправо оспорава утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено (члан 407. став 2. ЗПП).

Имајући у виду изнето, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић